

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen rooli lausunnon
antajana pumppuvoimalahankkeissa

KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELU- VIRANOMAINEN

Ympäristöterveys-
lautakunta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on aina monijäseninen lautakunta tai vastaava toimielin ja enemmän kuin yksittäinen henkilö.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi omalla päätöksellään siirtää sille kuuluvaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle, jolla tulee olla tehtävän edellyttämä pätevyys.

Kemijärven, Pelkosenniemen, Sallan ja Savukosken kuntien ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta. Ympäristöterveyslautakunnassa on yksi jäsen jokaisesta kunnasta. Vakituisesti viranhaltijatehtäviä hoitaa kaksi ympäristötarkastajaa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on itsenäinen ja riippumaton asema suhteessa kunnan muihin viranomaisiin ja valtioon.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN KAKSI ROOLIA 1. LAINSÄÄDÄNTÖ

Mitä ja miten?

1. Julkinen valta, päätöksenteko ja hallintopakko:

- Lautakunnan jäsenellä ja viranhaltijalla virkavastuu
- Lainsäädäntö määrittelee viranomaisen päätösvallan rajat ja reunaehdot päätöksissä:
 - Esimerkiksi ympäristölupien myöntämisessä, jos luvan myöntämisedellytykset täyttyvät, lupa on myönnettävä, vaikka yleinen mielipide olisi sitä vastaan.
 - Lisäksi tulee ottaa huomioon myös hallintolain mukaiset laillisuus-, tarkoitussidonnaisuus-, suhteellisuus-, puolueettomuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteet.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN KAKSI ROOLIA 2. VAIKUTTAJA

Mitä ja miten?

2. Yleinen ympäristöpoliittinen vaikuttaja

- Yleisenä ympäristöpoliittisena vaikuttajana ja ympäristönsuojelun kehittäjänä lautakunnan kädet eivät ole yhtä sidotut kuin viranomaisroolissa.
- Aktiivinen lautakunta voi antaa oma-aloitteisia lausuntoja ja tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille.
- Kunnanhallituksen tehtävä on sitten sovittaa omassa toiminnassaan yhteen erilaisia näkökohtia ja harkita minkälaisen painoarvon ympäristöterveyslautakunnan näkemykset saavat.

KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELU- VIRANOMAINEN JA YLEISEN EDUN VALVONTA

Yleisen edun
valvonta

Yleisen edun valvonta edustaa kaikkia
haitankärsijöitä ja sillä tavoitellaan yksityistä
intressiä **laajemman kokonaisuuden valvontaa.**

Ympäristölainsäädännössä yleistä etua
katsotaan kestävän kehityksen tavoitteiden
sekä ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden
säilyttämisen kannalta.

Valvontaviranomaisen tehtävänä on tuoda
yleisen edun näkökulma lupahakemuksesta
annettavissa lausunnoissa sekä mahdollisissa
lupapäätöksiä koskevissa
muutoksenhakuprosesseissa esiin.

KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELU- VIRANOMAINEN JA YVA MENETTELY

YVA-menettely

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä
(252/2017)

- 6 § Viranomaisten yhteistyö
- 8 § Ennakkoneuvottelu: Ennakkoneuvottelu yhteistyössä hankkeesta vastaavan ja keskeisten viranomaisten kanssa.
- 17 § Arviointiohjelmasta kuuleminen: Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen antaa lausunnon.
- 20 § Arviointiselostuksesta kuuleminen: Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen antaa lausunnon.

KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELU- VIRANOMAINEN LAUSUNNON ANTAJANA YVA- MENETTELYSSÄ

Mikä on kunnan
ympäristönsuojelu-
viranomaisen
näkemys?

Ympäristövaikutusten arvioinnin tarkoituksena on varmistaa, että suunnitteilla olevan toiminnan ympäristövaikutukset selvitetään riittävällä tarkkuudella silloin, kun hanke todennäköisesti aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ilmaisee lausunnossaan oman näkemyksensä siitä, onko ohjelmassa ja selostuksessa huomioitu ja arvioitu kaikki mahdolliset ympäristövaikutukset riittävällä tarkkuudella.

ANNETUT LAUSUNNOT

Mikä on kunnan
ympäristönsuojelu-
viranomaisen
näkemys?

- Ympäristöterveyslautakunta on lausunut YVA-ohjelmista kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja terveydensuojeluviranomaisena.
- Lausunnoissa on keskitytty YVA-ohjelmissa esiintyneisiin puutteisiin, ja nostettu esiin niitä hankealueille aiheutuvia ympäristövaikutuksia, joiden arvioimista lautakunta pitää erityisen tärkeänä. Annetuissa lausunnoissa on tuotu esiin myös lautakunnan näkemys hankkeiden yhteisvaikutusten arvioinnin tärkeydestä.
- Lisäksi lautakunta on halunnut ottaa laajemmin kantaa siihen, että sopivia alueita tulisi kartoittaa pumppuvoimaloille valtakunnallisesti. Uusien hankkeiden tulisi kohdistua jo lähtökohtaisesti niille alueille, jossa ympäristöön ja ihmisiin kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat mahdollisimman pienet ja hyödylliset vaikutukset mahdollisimman suuret.

ANNETUT LAUSUNNOT

Mikä on kunnan
ympäristönsuojelu-
viranomaisen
näkemys?

- Seuraavilla dioilla on avattu annettuja lausuntoja tarkemmin keskittyen kunkin hankkeen YVA-ohjelmasta esiin nousseisiin tärkeimpiin havaintoihin.

YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

AILANGANTUNTURIN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 1

Mitä on
lausuttu?

Haitta-aineet

- Virtaaman lisääntyminen tai siirtyminen voi vapauttaa ja kuljettaa sedimentissä olevia haitta-aineita.
 - Välilliset vaikutukset
 - Virtaama tuo happea, happi voi hajottaa haitta-aineita
 - Virtaama voi kuljettaa haitta-aineita
 - Vaikutus kemiallisen tilan luokitukseen
 - Haitta-aineet voivat kertyä vesieliöstöön ja ihmisen ravintoon
- Kallio- ja maaperän sisältämät haitta-aineet ja raskasmetallit ja niiden kulkeutuminen rakentamisen ja toiminnan aikana.

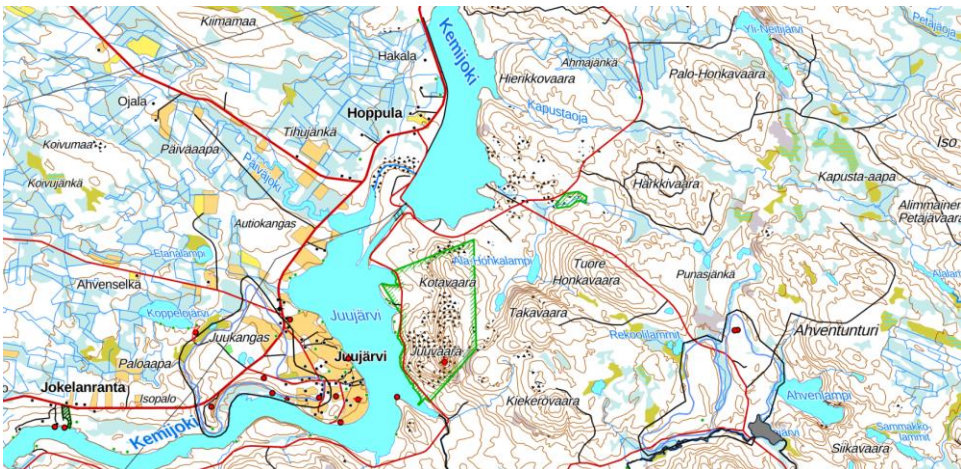
YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

AILANGANTUNTURIN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 4

Mitä on
lausuttu?

Kalasto, vesieliöstö, lähteet, luontotyypit

- Virtauksen, säännöstelyn, samentumisen, veden lämpötilamuutosten, haitta-aineiden tai muiden tekijöiden vaikutukset kalaston ja muun vesieliöstön lisääntymiseen, terveyteen, elinympäristöihin ja muihin tekijöihin.
- Mahdolliset pohjavesien paikallisten virtaussuuntien muuttumisesta tai pohjaveden paineen alenemisesta aiheutuvat vaikutukset **lähiympäristöön** ja alueen asukkaisiin on tunnistettava.
- Alueen luontoarvoihin, kuten lampiin ja lähteisiin kohdistuvat vaikutukset ovat tärkeä arvioida kokonaisuutena.
- Pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten merkitys ja yhteys lähteiden luonnontilaan.

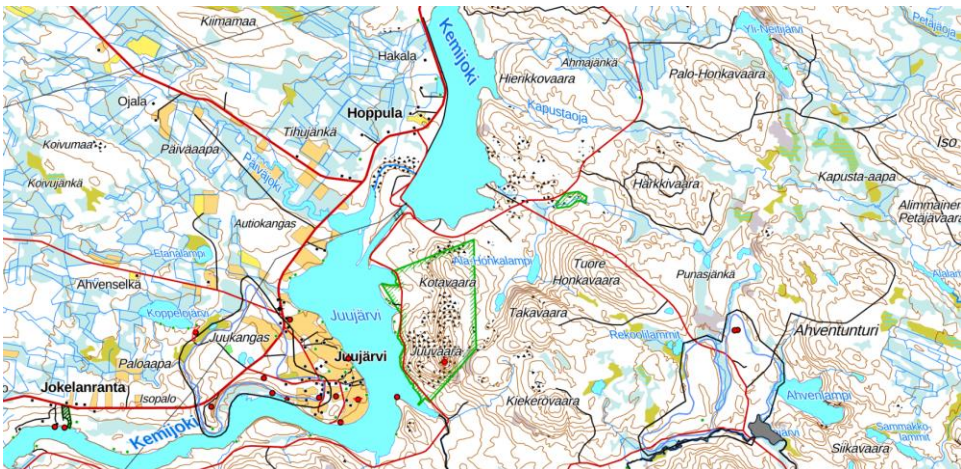
YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

KAPUSTAN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 1

Mitä on
lausuttu?

Tarkastelu- ja vaikutusalue

- Vaikutukset kalastoon tulee arvioida vähintään puolen kilometrin etäisyydeltä virtaavien vesien ala- ja yläjuoksuille tuotantoalueesta ja tarvittaessa laajemmaltakin.
- Vaikutuksia virkistyskäyttöön saattaa kohdistua myös tuotantoalueen ulkopuolelle.
 - Arvioitava vaikutusalue tulisi ulottaa laajemmalle ottaen huomioon jääpeitteen oheneminen, samentuminen, haitta-aineiden kulkeutuminen ja virtausmallinnuksen tulokset.
- Vaikutukset virtaamiin Seitakorvan alapuolisessa vesistössä.

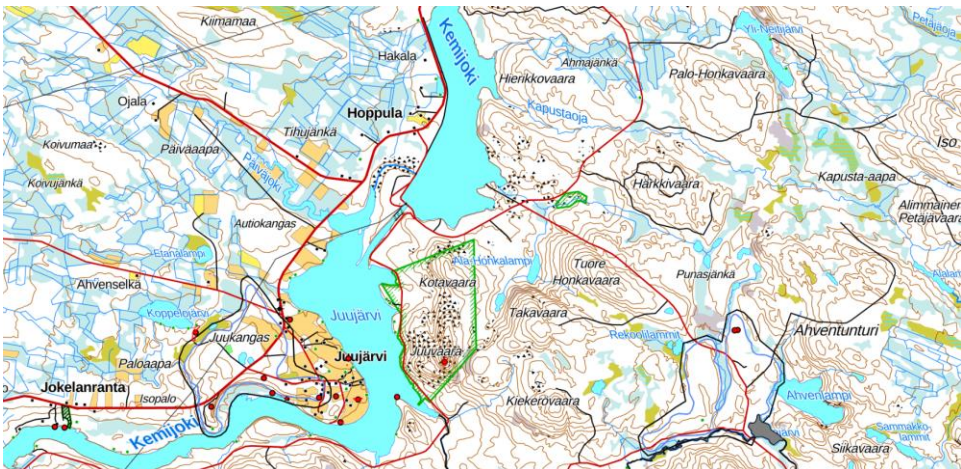
YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

KAPUSTAN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 2

Mitä on
lausuttu?

Vaikutukset pohjavesiin

- Vaikutukset Ahvenlammen pohjavesialueelle
 - Haitta-aineiden kulkeutuminen altaasta suotautumisen, tai ympäristövahingon vuoksi pohjaveteen ja pohjavesialueelle.
- Pysyvät muutokset koko alueen pohjaveden käyttäytymiseen.
- Pysyvät muutokset niille kohteille, jotka ovat suoraan riippuvaisia Ahvenlammen 2E-luokan pohjavedestä.
- Arviota vaikutuksista lähteisiin tulee myös tehdä riittävän laajalla vaikutusalueella ottaen huomioon pohjaveden virtaus, kulkeutuminen ja riippuvuussuhteet.

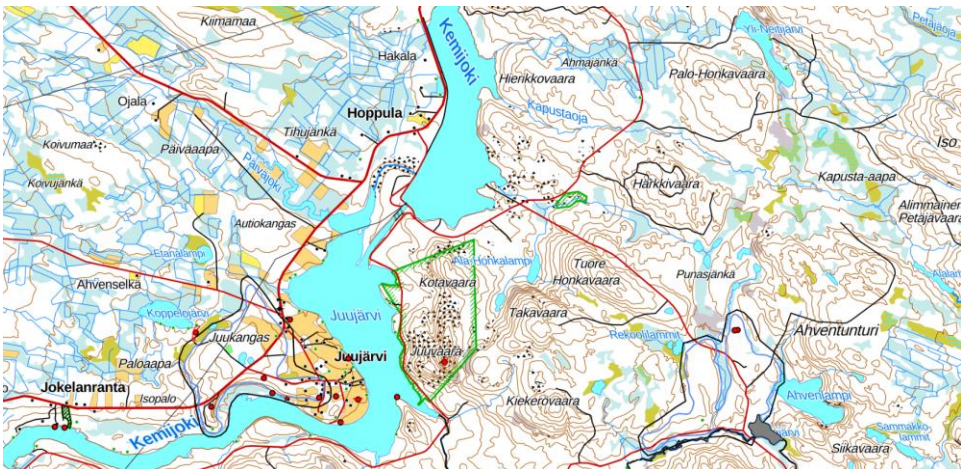
YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

KAPUSTAN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 3

Mitä on
lausuttu?

Kalakannat

- Pikkunahkiainen, taimen ja harjus kuuluvat Siikajoki-Juujoki Natura-alueen tärkeinä pidettäviin lajeihin. Rekoililammit ja Vähälampi ovat suoraan yhteydessä suojeltuun Siikajokeen. Vähälammien ja Siikajoen yhteys on tunnistettava ja arvioitava Vähälammien pyyhkiytymisen vaikutukset Siikajokeen ja sen kalastoon.
- Myös yhteys Ahvenlammen pohjavesialueen ja Siikajoen välillä tulee tunnistaa ja arvioida pohjavesialueen mahdollisten muutosten vaikutukset Siikajokeen ja sen kalastoon.
- Mikäli metyylielohopeaa pääsee suotautumaan pohjavesiin, sen kulkeutuminen ja vaikutukset Siikajokeen ja sen kalastoon on myös tunnistettava.

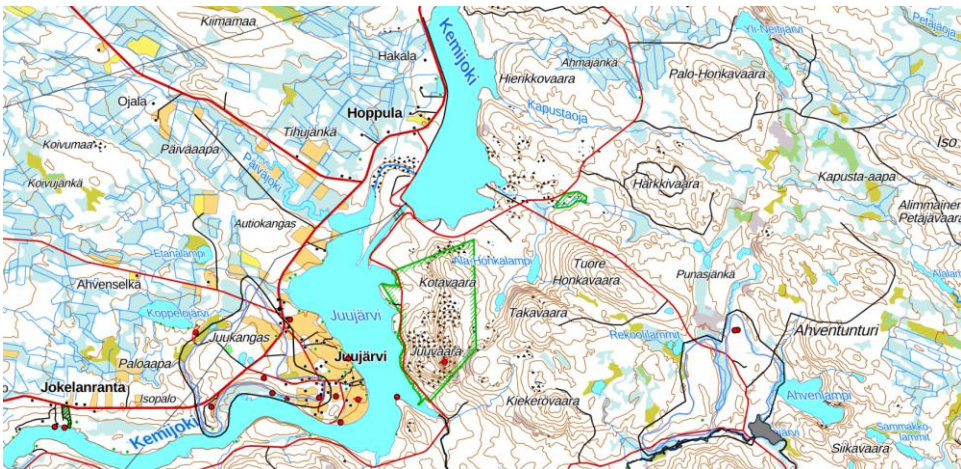
YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

KAPUSTAN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 4

Mitä on
lausuttu?

Kasvillisuus ja luontotyytit

- Vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyyppisiin on arvioitava riittävällä painoarvolla ja tunnistettava todennäköisesti merkittävänä vaikutuksina.
 - Kaksi valtion omistamaa luonnon-suojelualuetta. Tuotantoalueen keskellä sijaitsee Härkkivaaran luonnonsuojelualue.
 - Tuotantoalueen lounaispuolella, miltei tuotantoalueeseen rajautuen, sijaitsee Juuvaaran luonnonsuojelualue.
 - Lähin Natura-alue, SiikajokiJuujoki sijaitsee noin kilometrin etäisyydellä hankealueesta.
 - Alueilla havaittuja suojeltavia lajeja ovat esimerkiksi EU:n luontodirektiivin liitteen II ja IV kasvilaji lapinleinikki, silmälläpidettäviä sienilajeja ja silmällä pidettävä ahokissankäpälä.

YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

KAPUSTAN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 5

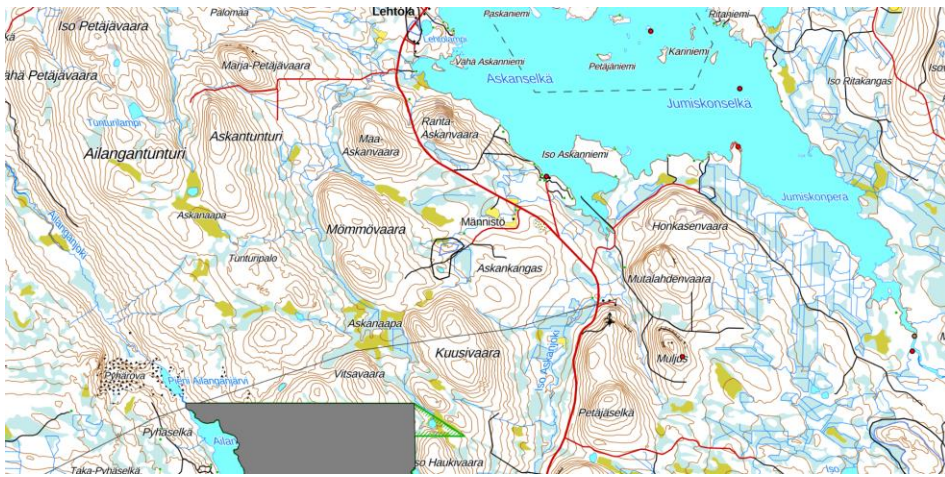
Mitä on
lausuttu?

Natura-alueet ja muut luonnonsuojelualueet

- Härkkivaaran luonnonsuojelualan poikki kulkee oja, jonka vesi virtaa suoraan Punaslammilta ja laskee kohti Kemijokea.
 - Punaslammit tulee häviämään kun paikalle rakennetaan yläallas. Vaikutukset Härkkivaaran läpi kulkevaan ojaan ja niiden muutosten vaikutukset suojeltuihin lajeihin on arvioitava.

Ihmisten elinolot ja viihtyvyys

- Tuotantoalue sijoittuu osittain matkailun ja virkistysalueelle. Juuvaaran maisemareitti kulkee lähellä.
 - Vaikutukset alueen matkailu- ja virkistyskäyttöön.

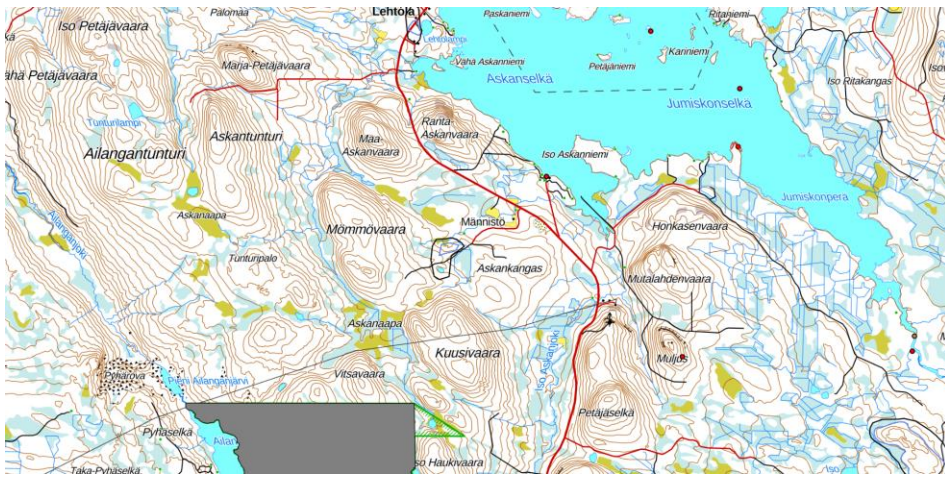
YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

ASKANAAVAN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 1

Mitä on
lausuttu?

Rakentamisen aikaiset vaikutukset

- Liikenne
 - Melu-, värinä- ja pölyhaitta alueen asutukselle
- Ruoppaustyö
 - Haitta-aineiden käyttäytyminen vesistössä
 - Ruoppausmassan läjitys
 - Geokapseleista vapautuvan veden ja ruoppausmassan laatu ja niiden ympäristövaikutukset
 - Suunniteltujen läjitysalueiden tulee olla tiedossa, jotta läjityksen ympäristövaikutuksia voidaan arvioida
 - Läjityksen vaikutukset maisemaan ja virkistyskäyttöön
- Mahdollisen uuden maa-ainesten ottoalueen ympäristövaikutukset

YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

ASKANAAVAN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 2

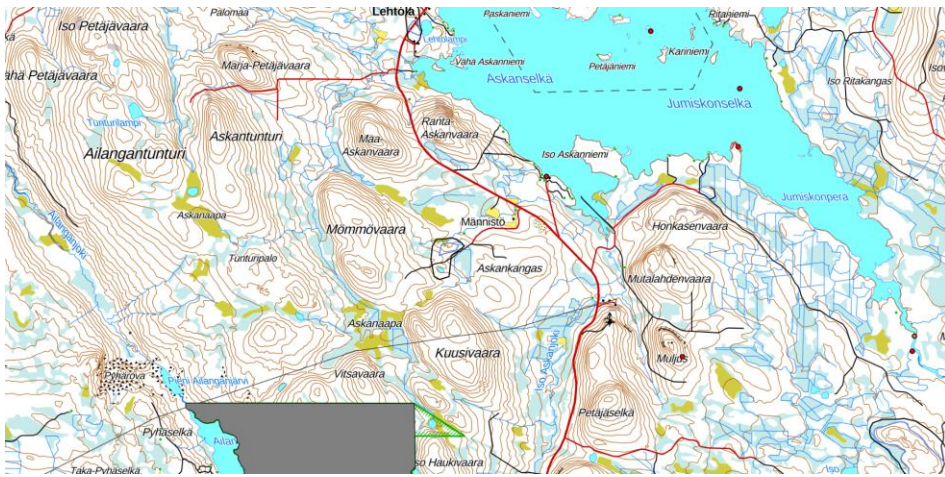
Mitä on
lausuttu?

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

- Vaikutusalueen tarkastelualue tulisi ulottaa kattamaan Juujärven jokivarsikylän kulttuurimaisema ja Luusuan kulttuurimaisema-alue sähkönsiirtolinjan osalta.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön ja suojelukohteisiin

- Ylävaraston vaikutukset Ottavaaran vesistöihin ja Vähä Askanjokeen
 - Alueen vesitasapainossa tapahtuvien muutosten vaikutukset Ottavaaran vesistöstä riippuvaisiin lajeihin.
 - Hyönteislajien selvitys ja hyönteisiä ravintonaan käyttävät eläimet
- Eläinlajien keskinäiset vuorovaikutus- ja riippuvuussuhteet hankkeen vaikutusalueella.

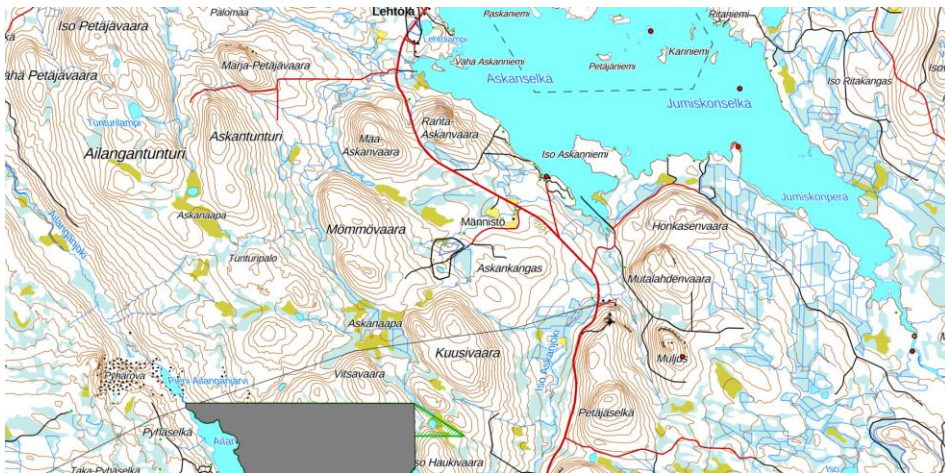
YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

ASKANAAVAN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 3

Mitä on
lausuttu?

Vaikutukset pintavesiin, kalastoon ja kalastukseen

- Yläaltaan pohja, jos ei päällystetä:
 - Veteen voi sekoittua ja liueta altaan alueen maaperästä muun muassa ravinteita, kiintoainesta, humusta, elohopeaa ja mahdollisia muita haitta-aineita.
 - Näiden vaikutukset vesieliöstöön, virkistyskäyttöön ja kalastukseen sekä edelleen ihmisen terveyteen ravinnon kautta.
- Ohjelmassa ei ollut tunnistettu ylä- ja alaltaan välillä tapahtuvan vesimassojen vaihtumisesta ja virtaamisesta mahdollisesti seuraavaa Kemijärven pohjasedimentin eroosiota, veden samentumaa ja mahdollista pH:n ja lämpötilan vaihtelua.

YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

ASKANAAN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 4

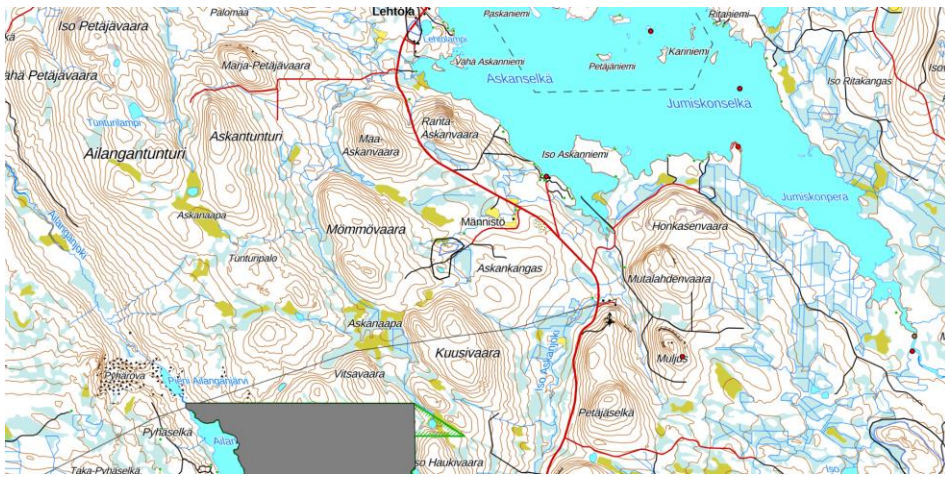
Mitä on
lausuttu?

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin

- Energiavarastosta suotautuvan veden vaikutukset lähellä oleviin pohjavesialueisiin, kuten Askangas ja Lehtola.
- Suotautuvan veden mukana kulkevat haitta-aineet ja niiden vaikutukset pohjavesiin ja pohjavesialueisiin.
- Suotautuvan veden vaikutukset läheisten lähteiden ja lähdevaikutteisten pienten lampien vedenlaatuun ja pinnankorkeuteen.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

- Haitta-aineiden kulkeutuminen ravintoon ja ihmisten terveyteen.
- Virkistyskäyttöön vaikuttavat asiat, kuten jään paksuus, veden samentuminen, lämpötila.

YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

ASKANAAN PUMPPUVOIMALAITOS YVA OHJELMA DIA 5

Mitä on
lausuttu?

Vaikutukset poronhoitoon

- Hanke vaikuttaa porojen laidunalueisiin ja sitä kautta heikentää niiden ravinnon saantia.
- Ohjelmassa tunnistettujen vaikutusten lisäksi toiminnan vaikutuksesta mahdollisesti heikentynyt jäättilanne voi aiheuttaa vaikutuksia poronhoitoon.
- Yhteisvaikutuksia poronhoitoon olisi suositeltavaa arvioida mahdollisuuksien mukaan, vaikka lainsäädäntö ei sitä erikseen velvoittaisikaan.

YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

KAAVOITUS

Mitä on
lausuttu?

Ympäristöterveyslautakunta on antanut lisäksi seuraavat lausunnot:

- Ailangantunturin asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
- Kallioranta–Ailanganlahti–Tossanlahti (YK 19) rantaosayleiskaavan muutos
- Vaaranlampien pumppuvoimalahankkeen osayleiskaava OAS

YMPÄRISTÖTERVEYS- LAUTAKUNNAN LAUSUNNOT

Linkit
lausuntoihin

LAUSUNNOT

Pumppuvoimalat

[Ympäristöterveyslautakunta Pöytäkirja 06.06.2024/Pykälä 45 | Dynasty tietopalvelu 20241411-9-20447.PDF](#)

[Ympäristöterveyslautakunta Pöytäkirja 09.05.2025/Pykälä 38 | Dynasty tietopalvelu 20251542-5-27499.PDF](#)

[Ympäristöterveyslautakunta Pöytäkirja 09.05.2025/Pykälä 39 | Dynasty tietopalvelu 20251542-6-27649.PDF](#)

[Ympäristöterveyslautakunta Pöytäkirja 09.05.2025/Pykälä 40 | Dynasty tietopalvelu 20251542-7-27498.PDF](#)

[Ympäristöterveyslautakunta Pöytäkirja 11.06.2025/Pykälä 53 | Dynasty tietopalvelu 20251553-7-28511.PDF](#)

[Ympäristöterveyslautakunta Pöytäkirja 27.08.2025/Pykälä 65 | Dynasty tietopalvelu 20251561-10-29797.PDF](#)

Vesienhoito ja tulvariski:

[Ympäristöterveyslautakunta Pöytäkirja 06.06.2024/Pykälä 43 | Dynasty tietopalvelu 20241411-7-20446.PDF](#)

[Ympäristöterveyslautakunta Pöytäkirja 06.06.2024/Pykälä 44 | Dynasty tietopalvelu 20241411-8-20251.PDF](#)

KIITOS